

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Bese Julianna ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Szűcs Tamás ügyvéd által képviselt alperes ellen kártérítés megfizetése iránt a Tatabányai Munkaügyi Bíróságnál 2.M.350/2005. szám alatt megindított és másodfokon a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság 2.Mf.21.128/2008/4. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság 2.Mf.21.128/2008/4. számú ítéletét hatályában fenntartja. Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek - tizenöt nap alatt - 20.000 (húszezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget, valamint az államnak - külön felhívásra - 121.040 (egyszázhuszonegyezer-negyven) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s :

A felperes többször módosított keresetében 6.000.000 forint nem vagyoni kártérítés, valamint 2004. április 18-ától 2008. augusztus 31-éig elmaradt járadék címén 138.633 forint és kamatára, valamint 2008. szeptember 1-jétől tartáspótló járadék címén havi 3.600 forint megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

A Tatabányai Munkaügyi Bíróság 2.M.350/2005/60. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek nem vagyoni kártérítés címén 2.000.000 forintot. Kötelezte továbbá 70-30 %-os kármegosztás figyelembevételével elmaradt tartáspótló járadék címén 97.040 forint és annak kamata viselésére, valamint 2008. szeptember 1-jétől havi 2.520 forint megfizetésére.

A munkaügyi bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes házastársa, néhai M. J. az alperes társaságnál állt munkaviszonyban. 2004. április 16-án munkabalesetet szenvedett olyan módon, hogy az építés alatt álló falról leesett, életveszélyes állapotba került, majd 2004. április 18-án elhalálozott. A munkaügyi bíróság a szakértői vélemények beszerzését követően a munkavédelmi óvórendszabályszegésre tekintettel a kártérítési járadék megállapításánál 70-30 %-os mértékű kármegosztást alkalmazott az alperes munkáltatóra terhesebb módon. Nem fogadta el az alperes hivatkozását, hogy a büntető bíróság előtt álló anyagot tegye a per anyagává. Egyrészt a büntetőeljárás során más felelősségi szabályok érvényesülnek, másrészt a munkáltató a Munka törvénykönyvében meghatározott feltételek esetén mentesülhet a kártérítési felelősség alól. Az elsőfokú bíróság utalt az Mt. 174. §-ának (2) bekezdése kapcsán arra, hogy az alperes az eljárás során nem tudta bizonyítani, miszerint a perbeli balesetet az elhalt elháríthatatlan magatartása okozta volna, ezzel szemben az igazságügyi munkavédelmi szakértői felülvélemény egyértelműen mindkét fél részéről munkavédelmi

óvórendszabályszegést állapított meg. A nem vagyoni kártérítés összegének megállapításánál a bíróság a felperes vonatkozásában a BH.2000.569. számú döntésére hivatkozott, mely szerint nem vagyoni kártérítésként a károsultat ért hátrány csökkenéséhez vagy kiküszöböléséhez szükséges kárpótlásként olyan összeget kell megítélni, amely arányban áll az elszenvedett sérelemmel. Az orvosszakértői vélemény szerint a felperes 1999. óta rokkantnyugdíjas. 1998-ban agyvérzést kapott, ezután rehabilitációs kezelésben részesült, de a bal testfele részleges bénulása visszamaradt, csak egy könyökmankóval tud biztonságosan közlekedni. 2004. évben a férje halála miatt az állapota mindenben rosszabb lett. A bíróság a felperes életkörülményeinek figyelembevételével arra a következtetésre jutott, hogy a felperest a házastársa elvesztése miatt olyan traumás sokk érte, amely a kiszolgáltatott helyzetét továbbrontotta, jelenleg 100 %-os rokkant. A körülményeket értékelve és mérlegelve figyelemmel arra, hogy a felperes házastársa maga is közrehatott a halálos üzemi baleset bekövetkezésében, és hivatkozva arra, hogy a nem vagyoni kártérítésnél kármegosztásnak helye nincs, a bíróság 2.000.000 forint nem vagyoni kártérítést tartott megalapozottnak. Az alperes fellebbezése folytán eljáró Komárom-Esztergom Megyei Bíróság 2.Mf.21.128/2008/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, a kármegosztás arányát 40-60 %-ban határozta meg a felperesre terhesebben. Az alperes tartáspótló járadék fizetési kötelezettségét 55.453 forintra leszállította, a havi járadék összegét 1.440 forintra módosította, míg a kamatfizetés kezdő időpontját és a nem vagyoni kártérítés összegét nem érintette. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a felülvizsgálati szakvéleményből egyértelműen kitűnik, hogy a szakértői bizottság G. G. igazságügyi munkavédelmi szakértő véleményével értett egyet több vonatkozásban. Az elhunyt M. J. a perbeli halálos baleset kapcsán munkavédelmi szabályszegést és mulasztást követett el, melyek súlyosnak tekintendők. A szakértői bizottság az alperes munkáltató munkavédelmi szabályszegését és mulasztását is megállapította, melynek mértékét közepesként határozta meg. Az elsőfokú bíróság tévesen értékelte és értelmezte az igazságügyi felülvéleményt, így megállapítható, hogy a rendelkezésre álló szakértői bizonyítékokat nem a Pp. 206. § (1) bekezdésében írtaknak megfelelően értékelte. Az alperes mulasztása abban nyilvánul meg elsősorban, hogy a munkavállalójával - a felperes néhai házastársával - szemben az ellenőrzési kötelezettségének nem tett eleget, elmulasztotta vizsgálni, hogy a sérült az építésvezetői utasításoknak megfelelően végezte-e a teendőket. A másodfokú bíróság elfogadta a rendelkezésre álló igazságügyi műszaki szakértői és szakértői felülvéleményben foglaltakat, ezek szem előtt tartásával az Mt. 174. § (3) bekezdésében foglaltakra utalva 40-60 %-os kármegosztást alkalmazott a felperesre terhesebben. A felperes nem vagyoni kártérítési igénye körében a másodfokú bíróság azt állapította meg,

hogy az elsőfokú bíróság az eset összes körülményét helyesen értékelte, és megalapozottan határozta meg a nem vagyoni kártérítés összegét 2.000.000 forintban. Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte, a felperes perköltség fizetésre kötelezése mellett. Hivatkozása szerint az eljáró bíróságok megsértették az Mt. 174. § (2) bekezdésében, valamint a Pp. 183. § (2) bekezdésében, és a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglaltakat. A felülvizsgálati érvelés szerint a munkaügyi per tárgyától a büntetőeljárás alapvetően különbözik, abban azonban mégis nagymértékű összefüggés van, mivel a büntetőeljárás során a vizsgálat kiterjedt az alperes munkáltatói felelősségére is. A büntetőügyben felmerült szakkérdés megválaszolására a bíróság azt a G. G. munkabiztonsági igazságügyi szakértőt rendelte ki, aki a munkaügyi perben is készített szakvéleményt. Az elhunyt folyamatosan részesült munkavédelmi oktatásban, maga is csoportvezető volt, illetve az aznapi részmunkák tekintetében irányítási feladatokat is ellátott, amely alapján az építésvezető joggal bízott a munkavédelmi eljárásokban jártas munkavállaló jogkövető magatartásában. Az egyes szakvéleményekben rejlő ellentmondás a büntetőeljárás iratanyagainak beszerzésével, majd a felülvélemény kiegészítésével feloldható lett volna, és a beszerzett iratok alapján a felperes keresetét el kellett volna utasítani. A bíróságnak figyelemmel kellett volna lennie arra, hogy az alperest terhelő szabályszegések ok- okozati összefüggésben állnak-e a balesettel. Álláspontja szerint ugyanis az Mt. 174. § (1) bekezdését nem lehet akként értelmezni, hogy a munkáltatónál előforduló bármely szabálytalanság esetén a munkáltatót egy, a szabálytalansággal össze nem függő káreseményért felelősség terheli. A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában tartására irányult az alperes perköltség fizetésre kötelezése mellett.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati eljárásban a Pp. 275. §-ának (1) bekezdésére tekintettel a rendelkezésre álló periratok alapján dönt, nincs helye a bizonyítékok újra értékelésének, azaz felülmérlegelésének. Az ügy érdemét érintő jogszabálysértést a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen és logikátlan, iratellenes, nem megfelelően indokolt mérlegelése valósíthat meg [Pp. 206. § (1) bekezdés, 221. § (1) bekezdés, BH 2001/197., BH 2002/29.]. A felülvizsgálati kérelemben hivatkozottak jogszabálysértés megállapítására nem alkalmasak.

Az eljáró bíróságok a baleset bekövetkezésének körülményei és a felek közrehatásának tisztázása érdekében szakértői véleményeket szereztek be, így rendelkezésre állt L. Gy. és G. G. munkaügyi munkavédelmi szakvéleménye, valamint a B. M. és G. E. I. M. Sz. B. (I.) igazságügyi felülvizsgálati szakvéleménye is. Az I. felülvéleménye alapvetően G. G. a büntetőeljárás során is kirendelt szakértő szakvéleményét találta elfogadhatónak rögzítve, hogy a

baleset bekövetkezésével összefüggésében mind a sérültet, mind az alperest felelősség terheli, a munkavállalói közrehatás jelentős mértékű volt.

Alaptalan azon felülvizsgálati érvelés, hogy a bíróságok nem szerezték be a balesettel összefüggésben keletkezett büntetőeljárás iratait, így azokat nem értékelték megfelelően. Az iratokhoz csatoltan a bíróságok rendelkezésére álltak a büntetőügy iratainak fontosabb részei (beadvány melléklete), azok azonban az alperes egyéb munkavállalóinak felelősségére, és nem jelen perrel összefüggésben felmerülő munkáltatói szabályszegések alátámasztására voltak alkalmasak. Egyebekben az eljáró bíróságok helytállóan fejtették ki, hogy a büntetőeljárás és a munkaügyi eljárás egymástól elkülönül, különös figyelemmel a munkaügyi perben érvényesülő munkáltatói objektív felelősségre is. Az alperes felülvizsgálati kérelmében arra is hivatkozott, hogy a felülvizsgálati szakvélemény kiegészítése nélkülözhetetlen lett volna, ebben a körben azonban határozott kérelmet az eljárás során nem terjesztett elő, a felülvizsgálati eljárásban pedig erre már nincs mód [Pp. 275. § (1) bekezdés].

Megalapozatlan azon felülvizsgálati érvelés, hogy az alperest terhelő esetleges szabályszegések és a baleset bekövetkezése között a bíróságok nem vizsgálták az ok- okozati összefüggést. A szakvélemények szerint a munkáltató felelőssége az adott baleset bekövetkezésével összefüggésben megállapítható, mert az ellenőrzést elmulasztotta. Az Mt. 174. § (2) bekezdése alapján a munkáltató csak akkor mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a kárt kizárólag a károsult magatartása, vagy működési körén kívül eső elháríthatatlan külső ok idézte elő. Ilyet azonban az alperes az eljárás során nem bizonyított. Mindezekben túlmenően a Legfelsőbb Bíróság az indokolást kiegészíti azzal, hogy a kármegosztás helyes arányáról az MK. 31. számú állásfoglalásában kifejtetteket kell alkalmazni. E szerint abból kell kiindulni, hogy a munkáltatót objektív kárfelelősség terheli [Mt. 174. § (1) bekezdés], ezért vétkessége szükségképpen csökkenti a munkavállaló vétkes közrehatásának súlyát. Ez pedig kihatással van a kárviselés arányára, amely az eset összes körülményeitől függő mértékben eltolódik a munkáltató terhére, amit a jogerős ítélet helytállóan értékelt. A kifejtettekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta. Az alperes perköltség viselési kötelezettsége a Pp. 78. §-ának (1) bekezdésén alapul.

Az adott ügyben irányadó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 3. § (3) bekezdés és 15. §-a alapján a felülvizsgálati eljárási illetéket az alperes viseli.

Budapest, 2010. február 10.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Sztojkoné dr. Hajdu Edit s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

Nné tisztviselő